

forslag paa Udvalgets Liste Nr. 161—165 (se Tillæg B. Sp. 527), Betænkningens Nr. 239—247 (se Tillæg B. Sp. 458—478); Lovforslagets § 21, 2den Del, Institutter med særlige Fonds I.—V. (se Tillæg A. Sp. 181—214) med tilhørende Ændringsforslag paa Udvalgets Liste Nr. 76—85 (se Tillæg B. Sp. 507—510), Betænkningens Nr. 158—177 (se Tillæg B. Sp. 283—371).

Formanden: Jeg gør opmærksom paa, at der i Ændringsforslag Nr. 73 er en Trykfejl, idet der staar, at Summen 78,600 Kr. nedsættes med 3,200. Det skal rettes til: nedsættes med 4,700.

Ordføreren (J. C. Christensen): Det Afsnit, vi have til Behandling i Dag, er et stort Afsnit af Finansloven, og der er neppe nogen af de forskellige Budgetter paa Finansloven, hvortil der knytter sig saa mange Interesser, baade private og Skoleinteresser, Kirkeinteresser, Interesser for Videnskab og Kunst, og mange, mange andre, som til dette. Det vilde derfor blive meget vidtløftigt, om jeg vilde give mig til at gennemgaa samtlige Punkter, som have været til Behandling i Udvalget, samtlige Bilag og samtlige Indstillinger o. s. v. Det skal jeg ogsaa afholde mig fra, og jeg skal heller ikke omtale de Punkter, hvor Udvalget har motiveret sin Stilling i Betænkningen. Kun for et eneste af disse skal jeg gøre en Undtagelse, nemlig allerede ved Understøttelseskassen, hvor Ministeren har foreslaaet en Understøttelse til tidligere Seminarlærere Berthelsen, i Anledning af at han nu træder tilbage fra sin Censorvirksomhed ved Skolelærereksamen. Det er ikke Flertallets Mening, at Censorvirksomheden skulde medføre, at Staten skulde give Understøttelse, altsaa en Slags Pension til dem, der have udøvet denne Virksomhed. Naar vi desuagtet ere gaaede med til en Understøttelse til Berthelsen, er det alene som en Slags Paaskønnelse, fordi han har været en ualmindelig dygtig Skolemand og en dygtig Skolebogsforfatter. Hans Regnebog har været benyttet trindt omkring paa Seminarerne, og han har gennem sin Forfattervirksomhed udøvet betydelig Indflydelse paa vor Regneundervisning. Det er Grunden til, at Flertallet, uagtet Justitsraad Berthelsen ikke kan siges at være daarligt stillet, men vel endogsaa maa siges at være velstillet, idet han baade har en lille Pension fra sin Virksomhed ved det nu nedlagte Lyngby Seminarium og Pension fra sin Stilling i Aarhus, dog er gaaet med til at tiltræde den

Understøttelse, som her er foreslaaet af Ministeren.

Jeg skal dernæst gaa over til at omtale de forskellige Samraad og Indstillinger under de forskellige Afsnit, og jeg skal da først bemærke, at om det første Afsnit, Kirkerne, har jeg intet at sige. Men hertil knytter sig jo temmelig nær det grønlandske Kirke- og Skolevæsen, og om det vil jeg gerne sige et Par Ord. Som ærede Medlemmer have lagt Mærke til, er det jo i Aar første Gang, at der er Billeder i Betænkningen over Finansloven. Det bliver sikkert ikke sidste Gang. Det, at Billeder tages i Brug til Fremstillinger af forskellig Art, medfører jo, at de ogsaa efterhaanden ville komme ind i Rigsdagstidende, saa det skulde slet ikke forundre mig, om vi om nogle Aar se baade Tillæg A. og Tillæg B. og selve Rigsdagstidende fyldte med Billeder. Grunden til, at disse ere tagne med, er dog ikke den, at det kunde være fornøjeligt at faa Betænkningen illustreret, men alene den, at disse Billeder ere meget oplysende, meget mere end Aktstykkerne alene, skønt de ogsaa ere det.

Kirke- og Skoleforholdene i Grønland bør formentlig paakræve vor store Interesse henede. Den Lov, som vi i 1905 fik om Kirke- og Skolevæsenet i Grønland, var noget af det sidste, jeg havde med at gøre som Kultusminister; derfor har ogsaa Loven hele Tiden haft min store Interesse, og det glædede mig, at min Plads som Kultusminister blev tiltraadt af en Mand, som ogsaa var kendt med grønlandske Forhold, idet den nuværende Kultusminister jo tidligere var Indenrigsminister og derigennem kendte de grønlandske Forhold. Grunden til, at man gik til denne Lov, var, at det, hvis man vilde have Skolevæsenet deroppe indrettet saaledes, at det kunde blive til nogen virkelig Nytte og Gavn for den grønlandske Befolkning, var nødvendigt at give nogle større Lønninger og faa Lærerne noget bedre uddannede. Man har tidligere hjulpet sig med meget tarveligt uddannede „Læsere“ eller „Læserinder“, som fik en yderst tarvelig Løn og derfor ogsaa mødte med en yderst tarvelig Uddannelse og gjorde et yderst tarveligt Arbejde. Hvad man skulde naa ved Loven var dels igennem en Forhøjelse af Lønningen, dels igennem en forbedret Uddannelse af Lærerne (Kateketerne) at naa til en virkelig Skoleundervisning paa Grønland. Man bestemte saa ved denne Lov, at Seminarieundervisningen skulde omfatte en hel Del almindelige